

Nr 93.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förvärv för postverkets räkning av vissa fastigheter i Borås m. m.; given Stockholms slott den 17 februari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gerh. Strindlund.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 februari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Strindlund:

I årets statsverksproposition (kapitalbudgeten, bil. 4, punkt 7) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, till inköp av tomt för postkontoret i Borås för budgetåret 1939/40 beräkna ett reservationsanslag av 690,000 kronor.

Sedan generalpoststyrelsen i skrivelse den 17 januari 1939 framlagt slutligt förslag i ämnet, omfattande inköp av samtliga fastigheter inom kvarteret Eko i Borås, torde jag ånyo få anmäla ärendet.

Beträffande postkontorets nuvarande lokalförhållanden har *generalpoststyrelsen* anfört:

Postkontoret i Borås är alltsedan år 1913 inrymt i telegrafverkets då ny-uppförda fastighet på platsen. Till följd av en oberäknat stor ökning av rörelsen vid sagda postkontor visade det sig redan omkring tio år efter postkontorets inflyttning i de nya postkontorslokalerna, att postkontoret måste beredas ytterligare utrymmen. För att avhjälpa de största svårigheterna erhöles vissa lokaler i fastighetens källarvåning, vilka togos i anspråk av expeditionen för paketpost. Denna anordning var emellertid att anse såsom en nödfallsutväg, varigenom lokalfrågan kunde lösas endast för kortare tid. Då posttrafiken i allmänhet och särskilt paketrörelsen alltjämt företedde en fortgående kraftig stegring, måste snart nog nya åtgärder vidtagas för att anskaffa ökade lokaler. I syfte att i det längsta undvika en dyrbar om- och tillbyggnad av fastigheten godtog generalpoststyrelsen såsom ett provisorium under någon tid disposition av vissa ytterligare utrymmen i källarvåningen. Även efter denna utvidgning voro emellertid postkontorets lokaler alldeles otillräckliga, samtidigt som källarlokalerna voro av den beskaffenhet, att de ur hygienisk synpunkt måste betecknas såsom olämpliga för det force-rade arbete, som skulle bedrivas inom desamma.

År 1927 hade trafiken vid postkontoret i Borås nått den omfattning, att postkontoret icke under längre tid kunde på tillfredsställande sätt fylla sina funktioner, därest icke postkontorets lokalfråga erhöle en mera effektiv lösning. I all synnerhet var det då pakettrafikens rekordartade ökning, som framtvungade vidtagandet av åtgärder. Under tiden från år 1913 till år 1926 utvisade nämligen denna rörelsegrad en ökning med icke mindre än 1,038 $\frac{1}{100}$, eller från 29,807 till 339,074 st. inlämnade vanliga paket. Även andra postkontorets expeditioner hade alltför knappa utrymmen. Särskilt gällde detta expeditionen för allmänheten och brevbararexpeditionen.

Bland de möjligheter till avhjälpan av postkontorets lokalsvårigheter, som då övervägdes, märktes givetvis i främsta rummet förvärvande av tomt och uppförande därå av ett posthus. Denna utväg ansåg generalpoststyrelsen emellertid då icke böra anlitas, bl. a. av den anledningen, att styrelsen icke ville utan tvingande skäl ifrågasätta att avflytta från de disponerade lokalerna i telegrafverkets fastighet, vilken uppförts för att bereda utrymme jämväl för postkontoret. För sagda lokaler, som särskilt iordninggjorts för postverkets speciella ändamål, beräknades telegrafverket då icke hava användning på lång tid, och lokalerna syntes icke kunna uthyras utan avsevärda och kostsamma omändringsarbeten, därest över huvud en hyresspekulant skulle kunna uppbringas. Fördelaktigast syntes under angivna förhållanden vara, att postkontoret kvarstannade i lokalerna inom telegrafverkets fastighet och att det behöfliga ökade lokalutrymmet bereddtes postkontoret i så omedelbar närhet till dessa som möjligt. I enlighet härmed hemställde generalpoststyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 2 december 1927 om anvisande av erforderliga medel ej mindre för inköp för postverkets räkning av dels fastigheten nr 1 i kvarteret Iris i Borås, dels ock den del av Holmsgatan, som skilde sagda fastighet från telegrafverkets fastighet (belägen i kvarteret Galatea), än även för uppförande å sagda markområden, likaledes för postverkets räkning, av en tillbyggnad i en våning till telegrafhuset.

Ärendet förelades genom Kungl. Maj:ts proposition, nr 126, 1928 års riksdag, som biföll propositionen.

Under senare delen av år 1929 var den omhandlade tillbyggnaden färdig att tagas i bruk. Densamma, som upptager en total golvyta av omkring 500 m², innehåller, förutom ett garageutrymme om 52 m², uteslutande lokaler för postkontorets paket- och postförskottsexpeditioner. Sålunda finnas där, förutom kassavalv och lastrum, ett större utrymme för inlämning av masspaket, ett expeditionsrum för mottagning av s. k. ströpaket och en paketsorteringslokal. Masspaketinlämningen sker från Postgatan och äger företrädesvis rum på det sätt, att vederbörande paketavsändares automobiler föras fram till öppningar i den omhandlade tillbyggnaden, varefter paketen bäras från automobiler direkt till de inne i lokalen uppställda paketvågarna.

Det i tillbyggnaden nedlagda statskapitalet utgör omkring 203,000 kronor.

Vid pakettrafikens bortflyttande från telegrafhuset blev det möjligt att därstädes, efter vissa ändringsarbeten, verkställa omdisponering av utrymmena, varigenom de i huset kvarvarande postkontorsavdelningarnas lokalbehov blev bättre tillgodosett.

Under den tid, som förflutit efter det den sista utvidgningen av postkontorslokalen i Borås planerades, hade, fortsätter styrelsen, Borås stad avsevärt utvecklats. Sålunda hade stadens folkmängd, som enligt 1926 års statistik utgjorde 33,544 personer, år 1937 växt till 46,168 personer. Såsom belysande för stadens uppsving kunde vidare nämnas, att, enligt uppgifter i Sveriges handelskalender, det beräknade saluvärdet av i staden tillverkade industriprodukter utgjort år 1926 71.2 miljoner kronor och år 1936 (uppgift för senare år saknas) 130.7 miljoner kronor, samt att sammanlagda taxerade inkomsten uppgått till, år 1926 39.2 miljoner kronor och år 1937 69.2 miljoner kronor.

I anslutning härtill yttrar styrelsen:

Helt naturligt har detta stora uppsving även övat inverkan på omfattningen av poströrelsen i staden. Detta förhållande torde tydligt belysas av efterföljande sammanställning av uppgifter rörande inkomster och utgifter samt antalet av vissa försändelser och prestationer vid postkontoret i Borås under åren 1913 (året för inflyttningen i telegrafhuset), 1926 (det år, på vars trafikisiffror framställningen om det särskilda paketposthuset grundar sig) och 1937.

	1913	1926	1937	Ökning i %	
				1913— 1937	1926— 1937
Summa:					
inkomster vid postkontoret ..	217,850 kr.	1,008,653 kr.	1,550,388 kr.	611.7	53.7
utgifter , , , ..	100,548 ,	308,468 ,	522,562 ,	419.7	69.4
Hela antalet avgående försändelser	3,199,502 st.	5,469,660 st.	10,710,651 st.	234.8	95.8
Därav:					
antal avgående brevårsändelser	1,166,893 ,	2,623,648 ,	5,394,237 ,	362.8	105.6
, , vanliga paket..	29,807 ,	339,074 ,	610,769 ,	1,949.1	80.1
, , postanvisningar och inbetalningskort.....	47,378 ,	131,202 ,	204,961 ,	332.6	56.2
Sammanlagda antalet in- och utbetalningar i postsparbanken..	¹ 2,606 ,	¹ 11,022 ,	46,780 ,	1,695.1	324.4
Antal folkpensionsutbetalningar	—	6,786 ,	17,514 ,	—	158.1

¹ Härin ingå även in- och utbetalningar vid de under postkontoret i Borås lydande poststationerna. I verkligheten är alltså ökningen avsevärt större än den i tablåns båda sista kolumner angivna.

Beträffande ankommande försändelser finnas fullständiga statistiska uppgifter sammanställda endast för tiden från och med år 1932. Sistnämnda år utgjorde för postkontorets i Borås vidkommande hela antalet dylika försändelser 5,030,182 st. År 1937 uppgick motsvarande antal till 6,858,086 st. En ökning av ej mindre än 36.3 % har alltså ägt rum enbart under denna tid.

Den sålunda inträdda trafikstegringen hade, fortsätter styrelsen vidare, helt naturligt medfört, att postkontorets i Borås lokaler numera icke vore tillräckliga för sitt ändamål, samt anför till belysande härav:

Vad först beträffar *expeditionen för allmänheten* är densamma väl trång för den stora rörelse, som postkontoret nu har att uppvisa. I det för allmänheten avsedda utrymmet uppstår lätt trängsel vid tillfällena av stark tillströmning av trafikanter, såsom vid folkpensionsutbetalningarna, skatteuppbörden och julperioden. Än mera gör bristen på utrymme sig kännbar innanför postdisken. Där kan nu icke beredas plats för mera än åtta kassaexpedienter, och detta antal kan uppnås endast genom att vaktföreståndaren, som nu är placerad vid disken, flyttas till det inre av lokalen, något som ur allmänhetens synpunkt innebär en olägenhet. Det är vidare att märka, att avståndet från disken till innerväggen är så ringa, att detsamma blir till stor del upptaget av de fack, bord och andra möbler, som måste vara placerade i närheten av disken, för att allmänhetens betjänande skall kunna ske med erforderlig snabbhet. Genom utrymmets knapphet förtynges givetvis arbetet. Det må framhållas, att under de senare åren två nya postanstalter (poststationer) inrättats inom Borås stad. Denna omständighet har givetvis medfört en betydande avlastning i besöksfrekvensen vid postkontoret. Detta till trots gör sig emellertid numera behovet av kassaexpeditionens utökning synnerligen kännbart.

Postboxarna hava måst förläggas på två skilda ställen. Ehuru deras antal utgör icke mindre än 360 st. äro i det närmaste samtliga boxar uthyrda, och den tidpunkt är säkerligen nära förestående, då efterfrågan på boxar blir större än tillgången. Någon möjlighet att inom nuvarande lokal anordna flera sådana finnes icke.

Brevbärarexpeditionen, som vid omdisponeringen av lokaler i samband med tillbyggnadens uppförande erhöll betydligt ökat utrymme, är nu alldeles för trång. Den livliga bebyggelsen i stadens ytterområden har nämligen gjort en ej ringa ökning av brevbärarpersonalen nödvändig — sålunda inrättades från och med den 1 oktober 1937 ej mindre än 6 och från och med den 1 september 1938 ytterligare 5 nya brevbärarbefattningar vid postkontoret — och av allt att döma lär man få räkna med att inom kort ytterligare arbetskrafter måste anställas för postens utbärande.

På grund av trångboddheten är det vidare omöjligt att på ett rationellt sätt anordna försorteringen av den ankommande posten. Detta arbete, som på morgnarna i regel sysselsätter 8 personer, kan nämligen icke verkställas inom brevbärarsalen eller i lämplig anslutning till denna. Härigenom uppstår tidsspillan.

Brevbärarnas kapprum och toaletter, vilka äro belägna i källarvåningen, äro också numera otillräckliga och mycket otillfredsställande. Klädskap hava måst uppsättas, där plats kunnat beredas dem.

Något egentligt *frukostrum* har brevbärarpersonalen icke kunnat erhålla. Härtill begagnas i viss mån ett samlingsrum, vilket emellertid är beläget i våningen 2 trappor upp i telegrafhuset med annan uppgång än den, som leder till postkontorslokalerna i övrigt. Detta rum kommer för övrigt telegrafverket att taga i besittning för eget behov från och med den 1 april 1939.

Postmästarens rum är även i minsta laget, och lämpligt utrymme för biträde åt postmästaren saknas.

Den enda avdelning, som icke är trångbodd, är *paketavdelningen*. Dess lokaler, belägna i den förberörda tillbyggnaden, äro i fråga om både storlek och inre anordningar fullt lämpliga även för en större pakettrafik än den nuvarande. De lämna emellertid icke möjlighet att genom omdisponering åstadkomma någon lättnad i övriga avdelningars lokalsvårigheter.

Härefter anför generalpoststyrelsen, att postkontoret icke kunde kvarbliva i de förhyrda lokalerna i telegrafverkets hus, enär telegrafstyrelsen meddelat, att telegrafverket inom en nära framtid hade behov av att för eget bruk disponera postkontorslokalerna i byggnaden. Angående tidpunkten, då telegrafverket skulle behöva postlokalerna, hade telegrafstyrelsen i skrivelse den 23 september 1938 meddelat generalpoststyrelsen, att telefonstationen i Borås beräknades bliva fullbelagd omkring årsskiftet 1946/47, varför lokalerna för den nya telefonstationen måste vara tillgängliga vid mitten av år 1944, enär viss tid erfordrades för omredning av lokalerna. Slutligen hade telegrafstyrelsen i sin nämnda skrivelse anført, att, då telegrafverkets lokaler redan nu vore trånga, styrelsen icke hade något att erinra mot att postverket avflyttade något tidigare.

Postverket vore alltså nödsakat, fortsätter generalpoststyrelsen, att före mitten av år 1944 anskaffa nya lokaler åtminstone för den del av postkontoret, som vore inrymt i telegrafhuset. Att på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt lösa postkontorets lokalfråga genom förhyrning vore knappast görligt med hänsyn till storleken av de erforderliga lokalerna. I varje fall föreläge för närvarande ingen sådan möjlighet. För generalpoststyrelsen hade därför icke återstått annat än att inrikta sig på uppförande av en nybyggnad för postverkets räkning. Styrelsen hade också redan i början av år 1938 igångsatt undersökningar i fråga om förefintligheten av för ett posthus lämplig tomtmark. Resultatet av undersökningarna hade blivit, att fyra inom Borås stad belägna tomtområden, vilka på grund av sin storlek skulle kunna ifrågakomma för uppförande därå av en posthusbyggnad, erbjudits postverket, nämligen 1) kvarteret Eko, 2) kvarteret Aborren, 3) del av kvarteret Priamus och 4) del av kvarteret Sandgärdet.

Å en vid styrelsens förevarande skrivelse fogad karta över Borås stad hava nämnda områden åsatts de nummer, med vilka de nyss angivits.

Styrelsen har beträffande de olika områdena anført följande:

1) *Kvarteret Eko.*

Fastigheterna inom kvarteret hava tre ägare, nämligen Borås stad, Fastighetsföreningen Echo u. p. a. och grosshandlaren Gustaf Karlson. De olika fastigheternas storlek och kostnaderna för densammas förvärvande framgå av följande sammanställning:

Ä g a r e	Areal m ²	Kronor	Kronor per m ²
Borås stad.....	1,214.7	310,000	255: 20
Fastighetsföreningen Echo u. p. a.....	699.2	220,000	314: 60
Gustaf Karlson	525.7	150,000	285: 30
Hela kvarteret	2,439.6	680,000	278: 70

Vad den av fastighetsföreningen Echo ägda fastigheten angår får generalpoststyrelsen framhålla, att det icke är möjligt att nu förvärva densamma genom direkt köp av fastigheten. I stället måste, i förekommande fall, förfaras på det sätt, att postverket förvärvar samtliga andelar i föreningen. Vid fastställandet av priset för dessa andelar har förutsatts, att vissa av Borås stad redan tidigare påfordrade arbeten skulle utföras å fastigheten. Skulle dessa arbeten icke vara tillfullo verkställda vid tidpunkten för postverkets eventuella tillträde av fastigheten, minskas priset med belopp, motsvarande kostnaderna för icke utförda arbeten. Av denna anledning kan kostnaden för förvärvet av andelarna för närvarande icke exakt angivas.

Av totala tomtytan skulle omkring 230 m² avstås till gatumark (för breddning av Holms- och Torggatorna). Priset per m² för den tomtmark, som skulle få bebyggas, kommer därigenom att uppgå till ungefär 308 kronor.

De fastigheter, varom nu är fråga, hava den obestridliga fördelen, att de tillsammans bilda ett helt kvarter med gator på alla fyra sidorna. Genom en posthusbyggnads förläggning till detta kvarter vinnes, att postverket kan tills vidare för pakettrafikens behov nyttja den förenämnda, speciellt för denna trafik uppförda och postverket tillhöriga tillbyggnaden (i kvarteret Iris) till nuvarande telegraphuset. Härigenom kan uthyrning ske av betydande butiksutrymmen vid den ur affärssynpunkt välbelägna Torggatan och förräntningen av posthuset såmedelst bliva gynnsammare.

2) *Kvarteret Aborren.*

Detta kvarter, som kommer att bildas i samband med framdragandet av den s. k. Centralbron i Byttorpsvägens förlängning, äges av Borås stad. Kvarteret beräknas erhålla en areal av omkring 2,000 m², och köpeskillingen för detsamma utgör 388,000 kronor (motsvarande omkring 194 kronor per m²).

Till byggnad i detta kvarter kan i huvudvåningen tillträde erhållas endast från två sidor, nämligen från Brodalsgatan och Centralbron. Byggnadens jordvåning, som komme att ligga i järnvägsspårens plan, skulle bliva tillgänglig endast från en sida. Sistnämnda våning kan erhålla ljustillförsel endast från järnvägssidan och blir därigenom begränsat användbar.

Ur allmänhetens synpunkt kan kvarteret icke anses vara välbeläget.

3) *Kvarteret Priamus.*

Den salubjudna delen av kvarteret, å vilken nu finnes uppförd en hotell- och restaurangbyggnad, omfattar en areal, som må bebyggas, av omkring 2,025 m². Köpeskillingen utgör 870,000 kronor, motsvarande omkring 430 kronor per m² tomtyta, som får bebyggas.

Det salubjudna området, mot vars belägenhet ur postal synpunkt intet är att erinra, begränsas på en sida av Viskan. Det är därför icke lika användbart som kvarteret Eko, och priset för detsamma är dessutom avsevärt högre.

4) *Kvarteret Sandgården.*

Den salubjudna delen av kvarteret, innefattande tomterna n:ris 8, 9 och 10, har en areal av 2,731.8 m² och befinner sig i privat ägo. Köpeskillingen belöper sig till 300,000 kronor, motsvarande 109 kronor per m².

På grund av områdets form är det knappast möjligt att på detsamma uppföra en för postalt ändamål fullt lämplig byggnad. Antingen skulle därför inköp behöva ske av en intilliggande bebyggd tomt, eller också erfordras stadsplaneändring. Skulle det förra alternativet tillgripas, bleve markkostnaden avsevärt förhöjd, utan att området ändock på mera än två sidor gränsade intill gator. En stadsplaneändring skulle, enligt vad som upplysts, icke

kunna genomföras förrän efter åtskilliga år, varför man i detta sammanhang knappast kan räkna därmed.

På grund av nu anförda skäl anser generalpoststyrelsen anledning icke finnas att reflektera på inköp av någotdera av de båda sistnämnda markområdena. Beträffande kvarteren Eko och Aborren anför styrelsen, att båda dessa områden hade sina fördelar ur postal synpunkt. För kvarteret Aborren bestode fördelen i främsta rummet däri, att förläggningen av ett posthus till detta kvarter samtidigt skulle förskaffa Borås ett bangårdspostkontor, där postvagnarna kunde forslas ända fram till posthusets lastkajer. Detta vore givetvis av betydelse särskilt för paketposten. Emellertid hade detta kvarter även stora nackdelar. Till komplettering av vad i sådant hänse- en redan anförts ville generalpoststyrelsen framhålla följande:

Postkontorslokalen i en byggnad i detta kvarter skulle för de delar av postkontoret, som böra vara belägna i bottenvåningen, hava endast ganska begränsade utvidgningsmöjligheter inom posthuset, och en tillbyggnad till detsamma torde vara utesluten, alldenstund kvarteret gränsar på två sidor intill gator och på den tredje intill järnvägens spårområde. Att i större utsträckning utnyttja jordvåningen för allmänhetens betjänande eller för expeditiionslokaler i allmänhet — givetvis borde paketexpeditionen vara förlagd dit — är heller icke görligt på grund av belysningsförhållandena. De inre delarna av denna våning äro för övrigt närmast att betrakta såsom källarlokalerna. Vad härefter angår de lokaler, som för fastighetens förräntning torde böra anordnas för uthyrningsändamål, må framhållas, att man lärer böra räkna med en viss svårighet att få dem uthyrda mot förmånlig hyra på grund av dels den generande rök, som torde bliva en följd av fastighetens belägenhet intill järnvägens lokomotivstallar, dels ock det ej ringa avståndet till stadens egentliga affärscentrum.

Den kanske viktigaste invändningen mot en posthusbyggnads förläggning till kvarteret Aborren är dock, att detta kvarter icke är välbeläget ur allmänhetens synpunkt. Kvarteret ifråga ligger icke inom något större affärsområde, och sannolikheten synes tala för, att trakten kring järnvägsstationen icke heller kommer att i större utsträckning bebyggas med affärshus. För större delen av korrespondenterna inom nuvarande affärscentrum skulle postkontoret komma att vara beläget omkring en halv kilometer längre bort än nu. Ur allmän ekonomisk synpunkt är denna vägförlängning för de största postkunderna givetvis förlustbringande. Det är därför antagligt, att, om postkontoret flyttades till kvarteret Aborren, denna flyttning snart nog skulle komma att framtvinga ytterligare en postanstalt, belägen i de längre bort från kvarteret Aborren belägna affärskvarteren. Det är antagligt, att denna postanstalt skulle draga till sig en stor del av den posttrafik, som härrör från stadens synnerligen sammanträngda centrum. Kostnaderna för denna postanstalt skulle alltså bliva betydande.

Slutligen har verkställd beräkning givit vid handen, att en posthusbyggnad i kvarteret Aborren skulle lämna betydligt sämre förräntning av det i densamma nedlagda kapitalet än en byggnad i kvarteret Eko.

Under angivna förhållanden finner generalpoststyrelsen sig icke heller kunna reflektera på den salubjudna marken i kvarteret Aborren.

Beträffande det återstående området, kvarteret Eko, anför styrelsen:

Kvarteret Eko är såsom redan nämnts begränsat av gator på alla fyra sidorna. Det ligger omedelbart intill nuvarande postkontorslokalen och är

att anse såsom ur allmänhetens synpunkt synnerligen välbeläget. Priset för sagda område i dess helhet, omkring 680,000 kronor, är visserligen högt. Det motsvarar, såsom redan nämnts, omkring kronor 278:70 per m² eller, om hänsyn tages endast till den tomtmark, som får bebyggas, ungefär 308 kronor per m². Trots gjorda försök har det icke lyckats att nedbringa priset i annan mån, än att Borås stad i samband med krav på avstående av gatumark till breddning av Torggatan sänkt den ursprungligen fordrade köpeskillingen med 10,000 kronor, eller från 320,000 till 310,000 kronor. I samband därmed har generalpoststyrelsen även befriats från all ersättningskyldighet till Borås stad för gatukostnader enligt 46 och 49 §§ stadsplane-lagen. Inom denna del av Borås stad äro emellertid tomterna mycket dyra. Enligt införskaffad uppgift har sålunda för den fastighet, som är belägen i hörnet av Torggatan och Hallbergsgatan mitt emot kvarteret Eko, år 1933 betalats en köpeskillning motsvarande 313 kronor per m². För den del av samma kvarter, som gränsar intill Holmsgatan, har år 1931 erlagts ett pris av 271 kronor per m². Köpeskillingen för kvarteret Eko — vars sammanlagda taxeringsvärde utgör 470,000 kronor — kan under sådana förhållanden icke anses oskälig, och styrelsen tvekar icke att i det läge, vari postkontorets i Borås lokalfråga befinner sig, förorda sagda kvarter till inköp. Anskaffande av en postverkets egen fastighet i Borås måste nämligen under alla förhållanden medföra ett betydande kapitalutlägg för staten. När nu postverket snart nog måste lämna de för närvarande förhyrda lokalerna i telegrafhuset, anser styrelsen omtänksamheten böra bjuda, att statsverket begagnar sig av möjligheten till inköp av tomt, medan ur postal synpunkt tillfredsställande belägna, och med äldre hus bebyggda tomter ännu finnas att tillgå. I motsatt fall kan statsverket komma att stå inför nödvändigheten att avhjälpa postverkets lokalsvärigheter genom inköp av tomtmark med därå uppförda dyrbara byggnader.

Styrelsen meddelar härefter, att styrelsen för utrönande av möjligheterna att utnyttja kvarteret Eko för postverkets räkning samt för bedömande av medelsbehovet vid kvarterets bebyggande och den avkastning, som fastigheten kunde beräknas lämna, uppdragit åt professorn E. Lallerstedt att utarbета ritningsförslag och kostnadsberäkning till ett posthus i sagda kvarter. Nämda handlingar finnas bifogade styrelsens förevarande framställning. Styrelsen framhåller, att ritningarna finge betraktas endast såsom utkast, enär användandet av de utrymmen, som icke vore erforderliga för postverkets omedelbara behov, för närvarande icke kunde bestämt angivas.

Enligt ritningarna skulle posthuset uppföras i fyra våningar jämte källarvåning. Angående utrymmena i byggnaden anför styrelsen:

Källaren och bottenvåningen skulle upptaga tomtens hela yta, de övriga våningarna cirka två tredjedelar av denna yta. Postkontorslokalen skulle fördelas på bottenvåningen och våningen en trappa upp, med utrymmen för den ankommande postens behandling och brevbärarexpeditionen förlagda till sistnämnda våning. Paketexpeditionen, som redan nu disponerar över för ändamålet lämpliga och även för större trafik än den nuvarande fullt tillräckliga lokaler, skulle tills vidare kvarstanna i sina i postverkets fastighet på motsatta sidan av Postgatan befintliga lokaler. I nybyggnadens bottenvåning skulle dessutom utefter Torggatan anordnas butiker. Med hänsyn till det förnämliga affärsläge, dessa skulle få, kunna de väntas bliva eftersökta. Butikstrymmen skulle även erhållas i den mot Postgatan vettande delen av byggnaden. I en mindre del av våningen 1 trappa upp samt

i hela våningarna 2 och 3 trappor upp skulle inredas för uthyrningsändamål avsedda kontorslokaler, eventuellt även bostadslägenheter. De lokaler i posthusets bottenvåning, som till en början skulle uthyras, skulle bliva tillräckligt stora för att vid den tidpunkt, då förhållandena kunde därtill föranleda, mottaga paketexpeditionen och ändock lämna möjlighet för i framtiden eventuellt erforderlig utvidgning av postkontorets expedition för allmänheten.

Enligt av professorn Lallerstedt uppgjorda beräkningar uppskattas byggnadskostnaderna för ett på nu antytt sätt anordnat posthus till omkring 1,670,000 kronor. Med tillägg av tomtköpeskillingen, omkring 680,000 kronor, skulle alltså byggnadsföretaget i dess helhet draga en kostnad av i runt tal 2,350,000 kronor.

Nämnda kostnadsberäkning upptager även en förräntningskalkyl för fastigheten, vilken kalkyl, vad inkomsterna beträffar, uppgivits vara baserad på priserna på allmänna hyresmarknaden i Borås. Av kalkylen framgår, att fastigheten skulle lämna en avkastning av 7 %.

Generalpoststyrelsen har med Borås stad, fastighetsföreningen Echo u. p. a. och Gustaf Karlson avslutat preliminära avtal om åtkomsten av fastigheterna i kvarteret Eko. Avtalen, vilka bilagts styrelsens förevarande skrivelse, torde såsom bilagor få fogas till dagens statsrådsprotokoll.

Rörande den fastighetsföreningen Echo tillhöriga fastigheten anför styrelsen:

Tre lägenheter i denna fastighet äro genom hyreskontrakt bundna, en till den 1 oktober 1941, en till den 1 oktober 1942 och en till den 1 oktober 1943. Kontrakten kunna emellertid, enligt med vederbörande hyresgäster träffade överenskommelser, hävas före utgången av respektive hyresperioder. Kostnaden härför i form av ersättningsbelopp till hyresgästerna blir beroende av vid vilken tidpunkt behov kan uppstå för postverket att disponera lägenheterna i fråga. Under alla förhållanden läser denna kostnad icke bliva så stor, att den behöver inverka på frågan om fastighetens förvärvande, helst som postverket dock skulle tillgodonjuta hyresinkomsterna av lägenheterna, så länge dessa innehades av hyresgästerna, vilken sistnämnda tid, såvitt nu kan bedömas, även kommer att för åtminstone någon av lägenheterna omfatta en del av själva byggnadstiden.

Vidare graveras nu ifrågavarande fastighet av inteckningar till ett sammanlagt belopp av 86,500 kronor. Av dessa inteckningar torde sådana å tillhoppa 61,500 kronor icke utan vidare få inlösas i samband med postverkets eventuella övertagande av fastigheten. Nu ifrågavarande inteckningar innehas till ett belopp av 45,000 kronor av Älvsborgs läns stadshypoteksförening och återstoden eller 16,500 kronor av Västgöta-Dals bostadskreditförening. De lån, för vilka inteckningarna ligga såsom säkerhet, löpa med ränta, varierande mellan 4 % och 4.75 %, och skola vara slutamorterade, en del den 5 oktober 1953, en del den 31 december 1963 och sista delen den 5 oktober 1969. Den sammanlagda kapitalskulden beräknas den 1 juli 1939 utgöra i runt tal 57,100 kronor. Lånen kunna få inlösas sagda den 1 juli 1939 dock icke kontant utan jämlikt bestämmelserna uti de för långivarna gällande, av Kungl. Maj:ts fastställda reglementen mot avlämnande av obligationer i Konungariket Sveriges Stadshypotekskassa respektive Svenska Bostadskreditkassan till belopp, motsvarande hela 1,000-tal kronor av återstående lånebelopp. Då berörda obligationers försäljningsvärde är högre än de

nominella belopp, varå de lyda, samt hypoteksföreningen därjämte är berättigad till viss ersättning för mistat förvaltningsbidrag, uppkomma vid en sådan inlösen extra kostnader till ett belopp av cirka 4,100 kronor. Vid valet mellan, å ena sidan, att låta lånen löpa amorteringstiden ut och således årligen verkställa föreskrivna annuitetsbetalningar och, å andra sidan, att vid fastighetens förvärvande inlösa lånen och därvid erlägga den gottgörelse, varom överenskommelse kan träffas, vill generalpoststyrelsen för sin del förorda det senare alternativet. Generalpoststyrelsen anser sig så mycket mera kunna intaga denna ståndpunkt, som det är styrelsens förhoppning, att ett mot denna gottgörelse i det närmaste svarande belopp av priset för åtkomsten av fastigheten skall kunna inbesparas genom inhiherande av vissa ej utförda reparationsarbeten å dess byggnader, varom generalpoststyrelsen redan avlåtit framställning till Borås stad. Icke heller nu angivna omständighet synes skäligen böra hindra förvärvet av fastigheten.

Även med det föreslagna inköpet av den utav G. Karlson ägda fastigheten äro vissa villkor förbundna, meddelar styrelsen och anför:

Karlson, som driver bosättningsaffär och för ändamålet förhyr affärslägenhet i den fastighetsföreningen Echo tillhöriga fastigheten, fordrar nämligen att få kvarbo i nu förhyrd lägenhet, intill dess lokaler kunna åt honom inredas i den del av det nya posthuset, som ligger i hörnet av Torggatan och Hallbergsgatan. Sistnämnda del av nybyggnaden måste alltså vara i det väsentliga färdigställd, innan det hus, där Karlson nu har sin lokal, kan utrymmas och rivs. För sagda nya butikslägenhet, som skall omfatta i bottenvåningen 90 m² och i källaren 410 m², har Karlson förbundit sig att betala en hyra av 5,000 kronor per år under 10 år. Hyresbeloppet är i och för sig lågt, men generalpoststyrelsen har ansett sig nödsakad för sin del godtaga detsamma, enär Karlson icke kunnat förmås att under annan förutsättning sälja sin fastighet.

Styrelsen meddelar vidare, att den i styrelsens förevarande framställning skisserade dispositionen av kvarteret Eko förutsätter, att ändring av gällande stadsplan för kvarteret genomföres. Borås stad har i köpehandlingen förbundit sig förorda sådan ändring hos vederbörande myndigheter.

Enligt de föreliggande avtalen skola fastigheterna tillträdas vid olika tidpunkter, nämligen stadens fastighet tidigast den 1 juli 1940 och senast den 1 oktober samma år, fastighetsföreningens fastighet den 1 juli 1939 och den Gustaf Karlson tillhöriga fastigheten vid lämplig tidpunkt, dock senast den 1 juli 1940. Under sådana förhållanden erfordrades, anför generalpoststyrelsen, anvisande av medel å kapitalbudgeten för budgetåret 1939/40 endast för åtkomst av den fastighetsföreningen tillhöriga fastigheten. Priset härför kunde visserligen, såsom förut nämnts, icke exakt angivas, men enligt styrelsens mening borde dock det för budgetåret 1939/40 behöfliga anslaget lämpligen upptagas till 220,000 kronor. Om så erfordrades, torde reglering av anslaget kunna ske i samband med anvisande å kapitalbudgeten för budgetåret 1940/41 av medel för förvärv av övriga fastigheter inom kvarteret. Anslag för byggnadsarbetets påbörjande erfordrades tidigast för budgetåret 1940/41.

I yttrande till generalpoststyrelsen har *byggnadsstyrelsen* anført, att byggnadsstyrelsen icke hade något att erinra mot de uppgjorda ritningarna. Styrelsen ansåge emellertid, att de för byggnadsföretaget beräknade kostnader-

na borde höjas från 1,674,500 kronor till 1,820,000 kronor. Vidare torde även de i kostnadsberäkningen angivna hyresinkomsterna å sammanlagt 164,200 kronor vara väl lågt beräknade och kunna höjas till 172,000 kronor. Förräntningen av det i byggnadsföretaget jämte tomtmarken nedlagda kapitalet skulle enligt styrelsens beräkningar då bli 6.88 % eller ungefär samma procenttal som det av generalpoststyrelsen angivna.

Under återopande av vad sålunda förekommit hemställer *generalpoststyrelsen*, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att dels medgiva, att samtliga fastigheter inom kvarteret Eko i Borås måtte förvärvas för postverkets räkning på i styrelsens förevarande skrivelse angivna villkor, dels ock för åtkomst av fastigheten nr 9 i nämnda kvarter för budgetåret 1939/40 anvisa ett reservationsanslag av 220,000 kronor.

Postkontoret i Borås, som är beläget i centrum av staden, är inrymt dels i telegrafverkets fastighet, dels ock i en postverket tillhörig tillbyggnad till nämnda fastighet. Tillbyggnaden togs i bruk av postverket under senare delen av år 1929, och efter denna tid har postkontoret icke erhållit något ökat utrymme.

Med den starka utveckling på olika områden, som Borås stad under senare tider undergått och alltjämt undergår, har följt en avsevärd stegring av posttrafiken. Postkontorets lokaler hava därför numera visat sig otillräckliga, och det är endast med svårighet, som posttrafiken kan behörigen utvecklas inom det tillgängliga utrymmet. Kravet på ökat utrymme gör sig kännbart särskilt i fråga om expeditionen för allmänheten och brevbärarexpeditionen. Härtill kommer, att telegrafverket inom kort är i behov av det utrymme i telefonstationsbyggnaden, som nu disponeras av postkontoret. Enligt vad telegrafstyrelsen meddelat beräknas den nuvarande telefonstationen i Borås vara fullbelagd vid årsskiftet 1946/47. För att en utökad telefonstation skall hinna färdigställas till nämnda tidpunkt, måste arbetet med densamma påbörjas omkring mitten av år 1944, då de av postverket disponerade lokalerna i telefonstationsbyggnaden måste stå till telegrafverkets förfogande. Telegrafstyrelsen har dessutom på grund av redan nu kännbar lokalbrist förklarat sig icke hava något att erinra mot att postkontoret avflyttar före sistnämnda tid från sina förhyrda lokaler.

Av det anförda torde sålunda framgå, att nya lokaler äro erforderliga för den del av postkontoret, som är inrymd i telefonstationsbyggnaden. Generalpoststyrelsen, som tagit under övertvägande olika möjligheter att lösa postkontorets lokalfråga, har funnit, att en ekonomiskt tillfredsställande lösning genom ett förhyrande av nya lokaler knappast är för närvarande möjlig, och därför föreslagit uppförande av en nybyggnad för postverkets räkning å en tomt, som skulle för ändamålet inköpas. Följande markområden hava därvid ifrågakommit till inköp, nämligen 1) kvarteret Eko, 2) kvarteret Aborren, 3) del av kvarteret Priamus och 4) del av kvarteret Sandgärdet. Å den i ärendet företedda kartan över Borås hava de olika förslagen betecknats med alternativ 1, 2, 3 och 4.

Departements-
chefen.

Alternativ 1 (kvarteret Eko) omfattar inköp av samtliga fastigheter i kvarteret. Detta, som är rektangulärt till formen och friliggande med gator på alla fyra sidorna, erbjuder möjlighet att för samtliga lokaler inom en eventuell posthusbyggnad åstadkomma tillfredsställande belysning och erhålla lokaler, som äro fullt användbara även för andra än postala ändamål. Kvarteret är beläget omedelbart intill de nuvarande postlokalerna i kvarteret Iris. Genom posthusets förläggning till kvarteret Eko skulle den postverket tillhöriga tillbyggnaden till telefonstationsbyggnaden tills vidare kunna användas för pakettrafiken. Betydande utrymmen i det nya posthuset skulle härigenom icke behöva tagas i anspråk för postkontorets räkning utan kunna uthyras på för postverket förmånliga villkor. Priset för samtliga fastigheter i kvarteret Eko har beräknats till sammanlagt omkring 680,000 kronor, vilket motsvarar omkring 280 kronor per kvadratmeter eller, om hänsyn tages endast till tomtmark som får bebyggas, omkring 308 kronor per kvadratmeter.

Det kvarter, som avses i alternativ 2 (kvarteret Aborren), är triangulärt till formen och beläget i omedelbar närhet av Borås nedre järnvägsstation. Kvarteret gränsar med två sidor till gator och med den tredje till järnvägens spår område. Priset per kvadratmeter utgör omkring 194 kronor. Ett förläggande av posthuset till detta kvarter skulle innebära, att Borås erhöle ett bangårdspostkontor, där postvagnarna kunde forslas ända fram till posthusets lastkajer. Detta vore givetvis av betydelse särskilt för paketposten. Emellertid har detta kvarter ur postal synpunkt jämväl nackdelar. Till ett i detta kvarter uppfört posthus kunde tillträde till huvudvåningen erhållas endast från två sidor, nämligen från Brodalsgatan och Centralbron. Byggnadens jordvåning skulle bliva tillgänglig endast från en sida och erhålla ljusstillförsel blott från järnvägssidan. Vidare skulle möjlighet till utvidgning av de postkontorslokaler, vilka böra vara belägna i bottenvåningen, bliva mycket begränsad i en postbyggnad i ifrågasatt kvarter, och en tillbyggnad torde vara utesluten. Vad angår de lokaler, som för fastighetens förräntning skulle uthyras, torde man få räkna med viss svårighet att få dem uthyrda mot förmånlig hyra på grund av röken från de intilliggande lokomotivstallarna och det relativt långa avståndet till stadens affärscentrum.

Den mest välgående invändningen mot förläggande av posthuset till kvarteret Aborren synes mig emellertid vara, att kvarteret är mindre välbeläget ur allmänhetens synpunkt. Postkontoret skulle nämligen komma att ligga omkring en halv kilometer från stadens centrum. Såsom generalpoststyrelsen framhållit kan en förläggning av posthuset till kvarteret Aborren antagas medföra krav på ytterligare en postanstalt, vilka icke skulle med fog kunna avvisas.

Mot belägenheten av den tomtmark, som avses i alternativ 3 (del av kvarteret Priamus), synes ur postal synpunkt ingenting vara att erinra. Tomtområdet gränsar emellertid med en sida mot ån Viskan, vilket minskar områdets användbarhet. Priset, som utgör omkring 430 kronor per kvadratmeter av den för bebyggelse tillåtna tomtytan, är det högsta, som något av de ifrågasatta områdena betingar.

Den till försäljning utbudna kvartersdelen, som omfattas av alternativ 4 (del av kvarteret Sandgårdet), betingar ett pris av omkring 109 kronor per kvadratmeter. På grund av dess form synes det knappast möjligt att därå uppföra en för postalt ändamål fullt lämplig byggnad. Skulle ett posthus uppföras i detta kvarter, torde erfordras antingen inköp av en invid nu ifrågavarande område belägen tomt, vilket skulle medföra förhöjd markkostnad, eller stadsplaneändring, något som, enligt vad generalpoststyrelsen upplyst, torde taga relativt lång tid i anspråk. Ett posthus i kvarteret Sandgårdet torde ur allmänhetens synpunkt icke kunna anses välbeläget på grund av det relativt stora avståndet till stadens centrum.

Av skäl som nu anförts anser jag i likhet med generalpoststyrelsen alternativ 3 och 4 icke vara lämpliga för ifrågavarande ändamål.

Vad gäller alternativ 2 torde detta ur vissa synpunkter kunna anses lämpligt för postala ändamål. Med hänsyn till dels de erinringar, som jag i det föregående anført mot detta alternativ, dels ock till det förhållandet, att en posthusbyggnad i kvarteret Aborren (alternativ 2) kan beräknas lämna sämre förräntning av investerat kapital än en sådan byggnad i kvarteret Eko (alternativ 1), synes emellertid ej heller kvarteret Aborren böra ifrågakomma för uppförande av det nya posthuset.

Vad angår förslaget att förlägga posthuset till kvarteret Eko kan mot detsamma invändas, att priset för de i kvarteret ingående fastigheterna — omkring 308 kronor per kvadratmeter — är högt. De ekonomiska kalkylerna för byggnadsföretaget utvisa emellertid, att priset med hänsyn till den beräknade förräntningen icke kan anses så ogynnsamt, att det behöver utgöra ett hinder för realiserandet av förslaget. Byggnadsstyrelsen har på grundval av det av professorn Lallerstedt utarbetade utkastet till ett posthus i fyra våningar jämte källarvåning beräknat kostnaderna för byggnaden till 1,820,000 kronor. Härtill skulle komma kostnaderna för inköp av de i kvarteret Eko ingående fastigheterna, tillhopa omkring 680,000 kronor. Sammanlagt skulle alltså posthuset komma att draga en kostnad av i runt tal 2,500,000 kronor. Då hyresinkomsterna enligt byggnadsstyrelsen kunna beräknas uppgå till omkring 172,000 kronor, skulle å det investerade kapitalet erhållas en bruttoavkastning av 6.88 procent.

Med hänsyn till bland annat nu anförda förhållanden och då min företrädare i ämbetet vid besök å platsen funnit kvarteret Eko ur olika synpunkter lämpligt för nu ifrågasatt ändamål vill jag tillstyrka generalpoststyrelsens förslag, att samtliga i kvarteret ingående tomter förvärvas för postverkets räkning. Jag förutsätter därvid, att den ändring av gällande stadsplan för kvarteret, som erfordras för detsammans bebyggande på sätt generalpoststyrelsen föreslagit, skall kunna genomföras. Enligt vad jag inhämtat hava stadsfullmäktige i Borås numera godkänt avtalet angående försäljning av de staden tillhöriga tomterna inom kvarteret. Enligt de med Borås stad och Gustaf Karlson träffade köpekontrakten behöva köpeskillingarna för däri berörda fastigheter, tillhopa 460,000 kronor, icke erläggas förrän under budgetåret 1940/41. Anslag för inköp av dessa fastigheter erfordras

således icke för nästkommande budgetår. Vad angår fastigheten nr 9, vilken äges av fastighetsföreningen Echo u. p. a., skulle densamma, enär föreningen icke är villig att överlåta fastigheten genom direkt försäljning till generalpoststyrelsen, förvärfvas på så sätt, att postverket övertager samtliga andelar i föreningen, därvid köpeskillingen för dessa skulle utgöra skillnaden mellan fastighetens värde, uppskattat till 220,000 kronor, samt föreningens skulder den 1 juli 1939. Häremot synes icke vara något att erinra. Därest postverket blir ägare till samtliga andelar i föreningen, torde nämligen postverket kunna överföra fastigheten i sin ägo och sedermera upplösa föreningen. Beträffande frågan om inlösen av de fastigheten åvilande in-teckningsskulder-na å i runt tal 57,000 kronor ansluter jag mig till generalpoststyrelsens förslag, att desamma omedelbart inlösas. Den härav föranledda utgiften liksom kostnaderna för att likvidera de övriga skulder, som föreningen kan äga vid sin upplösning, torde jämväl få bestridas genom ianspråktagande av det av generalpoststyrelsen nu äskade anslaget å 220,000 kronor.

På grund av vad i det föregående anförts och då de i köpekontrakten upptagna villkor, som ej här särskilt berörts, icke givit mig anledning till erinran, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte, med ändring av vad i detta ärende i statsverkspropositionen förutskickats, föreslå riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna de såsom bilagor till statsrådsprotokollet fogade avtalen angående förvärfv av de Borås stad och Gustaf Karlson tillhöriga fastigheterna i kvarteret Eko i Borås samt av andelarna i fastighetsföreningen Echo u. p. a.;

dels ock till förvärfv av andelar i fastighetsföreningen Echo u. p. a. m. m. å kapitalbudgeten, under rubrik Postverket, för budgetåret 1939/40 anvisa ett reservationsanslag av ..... kronor 220,000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

F. Wessberg.

Bilaga.

K ö p e k o n t r a k t .

Borås stad, dess drätselkammare, här nedan kallad säljaren, upplåter och försäljer härmed till Kungl. postverket, här nedan kallat köparen, mot en köpeskilling av trehundraotuset (310,000) kronor och på övriga här nedan stadgade villkor de inom kvarteret Eko i Borås stad belägna tomterna n:ris 1 A, 1 B, 2, 7 och 8.

- 1) Fastigheten säljes gravationsfri och i övrigt i befintligt skick.
- 2) Tillträdet skall ske om möjligt den 1 juli 1940 men senast den 1 oktober 1940, då säljaren mot köpeskillingens erläggande skall tillställa köparen kvitterat köpebrev och alla övriga för lagfarts vinnande nödiga handlingar.
- 3) Köparen vidkännes ensam alla med lagfart förenade kostnader.
- 4) Alla intill tillträdesdagen å fastigheten belöpande onera och utskylder betalas av säljaren även för det fall, att sagda utgifter förfalla till betalning först efter tillträdesdagen.
- 5) Säljaren förbinder sig att hos vederbörande myndigheter förorda stadsplaneändring beträffande kvarteret Eko med angränsande gator av den beskaffenhet, att Torggatan utefter kvarterets södra sida breddas till 12 meter, att Holmsgatan utefter kvarterets östra sida breddas på sätt enligt gällande stadsplan redan skett i fråga om viss del av sagda sida, att kvarteret får bebyggas till en takfotshöjd av 18.4 meter över stadens nollplan, att höjden å den byggnad i kvarteret, vars tak skall bilda gårdsplan, får vara 7 meter över nollplanet, samt att lastbrygga får anordnas mot Postgatan utefter kvarterets norra sida allt på sätt närmare framgår av bilagda över kvarteret upprättade skiss.
- 6) Köparen förbinder sig att godkänna stadsplan av under 5) angiven beskaffenhet.
- 7) Köparen befrias från all ersättningsskyldighet till Borås stad enligt 46 och 49 §§ stadsplanelagen den 29 maj 1931.
- 8) Detta avtal är bindande allenast under förutsättning för säljaren att stadsfullmäktige i Borås godkänna avtalet och för köparen att denne kan på för honom godtagbara villkor förvärva full och oinskränkt ägande- och dispositionsrätt till de uti ifrågavarande kvarter belägna tomterna n:ris 5, 6 och 9 jämte därå befintliga byggnader, beträffande tomterna n:ris 5 och 6 senast den 1 oktober 1940 och beträffande tomten nr 9 senast den 1 oktober 1941, samt att 1939 års riksdag beslutar om förvärv för köparens räkning av samtliga inom kvarteret Eko belägna fastigheter.

Av förestående kontrakt äro två likalydande exemplar upprättade och utväxlade.

Borås den 11 november 1938.

Stockholm den 13 december 1938.

För Borås stad, Drätselkammaren:

Kungl. Generalpoststyrelsen

G. T. Persson.

Anders Örne.

Bevittnas:

Josef Andréé.

Karl Linnander. Georg Mogren.

K ö p e k o n t r a k t.

Undertecknad Gustaf Karlson försäljer härmed till Kungl. Generalpoststyrelsen mig tillhöriga fastigheten Echo n:r 5 & 6.

Tillträde sker för den nye ägaren den 1 juli 1940 eller vid den tidigare tidpunkt, styrelsen äger rätt att bestämma.

Köpeskillingen utgör Etthundrafemtiotusen (150,000) kronor, som betalas vid tillträdet, då fastigheten av säljaren lämnas gravationsfri och fri från annan nyttjanderätt än hyresavtal.

På fastigheten belöpande skatter betalas av köparen i mån som de förfalla till betalning efter tillträdesdagen.

Med köpet förenade lagfartskostnader betalas av styrelsen.

Detta köpekontrakt är från styrelsens sida bindande, endast om riksdagen anvisar medel för inköp av fastigheten.

Borås den 25 augusti 1938.

Stockholm den 7 januari 1939.

Gustaf Karlson.
Säljare.

Kungl. Generalpoststyrelsen
Anders Örne.
Josef André.

Gustaf Karlsons egenhändiga namnteckning bevittna:

H. S. Lindström.

Gösta Nygren.

Bilaga.

Avtal.

Undertecknade, delägare i fastighetsföreningen Echo u. p. a. i Borås, överlåta och försälja härmed till Kungl. Generalpoststyrelsen samtliga andelar i ovannämnda fastighetsförening.

Överlåtelsen sker på följande villkor:

Värdet å andelarna beräknas till 220,000 kronor, varvid dock förutsättes, att fastighetsföreningen tillhöriga fastigheten Echo n:r 9 i Borås före den 1 juli 1939 undergått i bifogade förteckning angivna ändrings- och reparationsarbeten, till en beräknad kostnad av 27,600 kronor.

Köpeskillingen för andelarna skall utgöra skillnaden mellan ovan beräknade värde å 220,000 kronor och summan av de skulder, som den 1 juli 1939 åvila föreningen. Den sålunda beräknade köpeskillingen erlægges av Kungl. Generalpoststyrelsen den 1 juli 1939, då andelarna tillhandahållas Kungl. Styrelsen, försedda med vederbörliga transporter.

Undertecknade delägare svara för all den skada, som för Kungl. Generalpoststyrelsen kan uppkomma därigenom, att fastighetsföreningen kan komma att befinnas häfta för andra förbindelser än sådana, som finnas upptagna i de handlingar, som vid köpeskillingens erläggande av delägarna till Styrelsen överlämnas.

Detta avtal är för Kungl. Generalpoststyrelsen bindande endast under förutsättning att 1939 års riksdag anvisar medel till här avhandlade köp.

Borås den 17 oktober 1938.

Stockholm den 7 januari 1939.

Gerda Johansson.
Gertrude Johansson.
Ingrid Jägerström.
Tore Jägerström.
Nils Json Dahlström.

Kungl. Generalpoststyrelsen
Anders Örne.
Josef Andréé.

Bevittnas av:

Fritz Gabrielsson, Lund. Emery Hagberg.